

ข้อมูลพื้นฐานของประเทศบรูไน

ชื่อทางการ เนการาบรูไนดารุสซาลาม

1. ข้อมูลทั่วไป

1.1 ลักษณะทางภูมิศาสตร์

ที่ตั้ง: ตั้งอยู่ทิศตะวันออกเฉียงเหนือบนเกาะบอร์เนียว ในทะเลจีนใต้ แบ่งออกเป็น 4 เขต คือ เขต Brunei-Muara เขต Belait เขต Temburong และเขต Tutong

พื้นที่: 5,765 ตารางกิโลเมตร เป็นผืนแผ่นดิน 5270 ตารางกิโลเมตร (พื้นที่ 70% เป็นป่าเขตร้อน) และเป็นผืนน้ำ 500 ตารางกิโลเมตร

ดินแดนอาณาเขต: รวม 381 กิโลเมตร มีดินแดนอาณาเขตติดกับประเทศมาเลเซียทั้งหมด

เขตชายฝั่ง: 161 กิโลเมตร

เมืองหลวง: บันดาร์เสรีเบกาวัน (Bandar Seri Begawan)

ภูมิอากาศ: อากาศโดยทั่วไปค่อนข้างร้อนชื้น มีปริมาณฝนตกค่อนข้างมาก และมีอุณหภูมิอบอุ่น โดยมีอุณหภูมิเฉลี่ย 28 องศาเซลเซียส

ภูมิประเทศ: พื้นที่ชายฝั่งสูงขึ้นเป็นภูเขาทางทิศตะวันออก และเนินเขาต่ำทางทิศตะวันตก

ทรัพยากรธรรมชาติ: ปิโตรเลียม ก๊าซธรรมชาติ และไม้

ภัยธรรมชาติ: ไต้ฝุ่น แผ่นดินไหว และอุทกภัย

เวลา: + 8 GMT

1.2 ประชากร (ประมาณการ กรกฎาคม 2554)

ประชากร:	401,890 คน เป็นอันดับที่ 174 ของโลก
โครงสร้างอายุ:	0-14 ปี : 25.5% (เพศชาย 52,944 เพศหญิง 49,729) 15-64 ปี : 70.9 % (เพศชาย 141,121 เพศหญิง 143,977) 65 ปี ขึ้นไป : 3.5% (เพศชาย 6,881 เพศหญิง 7,283)
อัตราการเติบโตของประชากร:	1.712 % ต่อปี
สัญชาติ:	ชาวบรูไน (Bruneian)
กลุ่มชนพื้นเมือง:	มาเลย์ 66.3% จีน 11.2% ชาวพื้นเมือง 3.4% อื่นๆ 19.1%
ศาสนา:	ศาสนาประจำชาติ คือ อิสลาม 67% และศาสนาอื่น ได้แก่ พุทธ 13% คริสต์ 10% และอื่นๆ 10%
ภาษา:	ออกเป็นกฎหมายให้ใช้ภาษามลายู และอักษรยาวี (Malay หรือ Bahasa Melayu) เป็นภาษาราชการ รองลงมาเป็นภาษาอังกฤษ และจีน
การรู้หนังสือ:	92.7% ของประชากรทั้งหมดอ่านออกเขียนได้

1.3 รัฐบาล

รูปแบบการปกครอง:	สมบูรณาญาสิทธิราช ตามปรัชญา “ราชาธิปไตยอิสลามมลายู (Melayu Islam Beraja-MIB หรือ Malay Islamic Monarchy)
เขตการปกครอง:	แบ่งเป็น 4 เขต คือ Brunei-Muara, Belait, Temburong, Tutong
รัฐธรรมนูญ:	29 กันยายน 2502 (แก้ไขล่าสุดเมื่อวันที่ 1 มกราคม 2527)
ระบบกฎหมาย:	ใช้หลักกฎหมายอังกฤษ สำหรับชาวมุสลิม ใช้ Islamic Shari'a law แทนกฎหมายแพ่งในหลายสาขา
วันชาติ:	23 กุมภาพันธ์ (บรูไนได้รับเอกราชจากที่อยู่ภายใต้อารักขาของอังกฤษ เมื่อวันที่ 1 มกราคม 2527) บรูไนได้จัดฉลองวันชาติครบรอบปีที่ 26

ฝ่ายบริหาร:

ประมุขของรัฐ:	สมเด็จพระราชาธิบดีฮัจญี ฮัสซานัล โบลเกียห์ มูอิซ ซัดดิน วัดเดาละห์ (His Majesty Paduka Seri Baginda Sultan Haji Hassanal Bolkiah u'izzaddin Waddaulah) ทรงเป็นประมุขของประเทศ ตั้งแต่วันที่ 5 ตุลาคม 2510
หัวหน้ารัฐบาล	สมเด็จพระราชาธิบดีทรงดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง
รมว. กระทรวงการต่างประเทศและการค้า –	เจ้าชายโมฮาเหม็ด โบลเกียห์ (His Royal Highness Prince Mohamed Bolkiah)
รมช. กระทรวงการต่างประเทศและการค้า –	H.E. <u>Pehin</u> Orang Kaya Pekerma Dewa Dato Seri Setia <u>Lim Jock Seng</u> , Second Minister of Foreign Affairs and Trade ¹

¹ บรูไนปรับคณะรัฐมนตรีครั้งแรกในปี 2548 ต่อมาในปี 2551 ได้เปลี่ยนรัฐมนตรี 3 ตำแหน่ง (กระทรวงพลังงาน กระทรวงวัฒนธรรม เยาวชนและกีฬา และกระทรวงอุตสาหกรรมและทรัพยากรพื้นฐาน และปรับคณะรัฐมนตรีครั้งใหญ่ ครั้งที่ 2 เมื่อวันที่ 29 พ.ค.2553 - 29 พ.ค.2558 –มีวาระ 5 ปี)

คณะรัฐมนตรี มีรัฐมนตรีทั้งสิ้นจำนวน 22 คน แต่งตั้งโดยสมเด็จพระราชาธิบดี

ฝ่ายนิติบัญญัติ:

สภานิติบัญญัติบรูไน (Brunei Legislative Council: Legco) ประชุมครั้งแรกเมื่อวันที่ 25 กันยายน 2547 ในรอบ 20 ปี มีสมาชิก 21 คนซึ่งได้รับการแต่งตั้งโดยสุลต่าน รัฐธรรมนูญที่ผ่านการแก้ไขกำหนดให้มีสมาชิกสภา 45 คน (มาจากการเลือกตั้ง 15 คน) และเมื่อวันที่ 1 กันยายน 2548 สุลต่านได้ยกเลิกสภาเดิม และแต่งตั้งสภาใหม่โดยมีสมาชิก 29 คน

ฝ่ายตุลาการ:

รัฐธรรมนูญระบุให้อำนาจตุลาการอยู่ภายใต้การดูแลของศาลฎีกา โดยผู้พิพากษาทำสัตย์ปฏิญาณกับสมเด็จพระราชาธิบดีในช่วงเวลา 3 ปี และให้คณะกรรมการสภาองคมนตรี (Judicial Committee of Privy Council) ในกรุงลอนดอน ทำหน้าที่ศาลสูงสุดสำหรับคดีทางแพ่ง ส่วน Shariah court ดูแลกฎหมายอิสลาม (2006)

1.4 การเป็นสมาชิกในองค์การระหว่างประเทศ: ADB, APEC, APT, ARF, ASEAN, C, CP, EAS, G-77, IBRD, ICAO, ICRM, IDB, IFRCs, ILO, IMF, IMO, IMSO, Interpol, IOC, ISO (correspondent), ITSO, ITU, NAM, OIC, OPCW, UN, UNCTAD, UNIFIL, UNESCO, UNWTO, UPU, WCO, WFTU, WHO, WIPO, WMO, WTO

2. ข้อมูลเศรษฐกิจ

2.1 ดัชนีเศรษฐกิจ (ปี 2554)

ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (GDP)

GDP Official Exchange Rate	: 15.6 พันล้านเหรียญสหรัฐ
GDP Real Growth Rate	: 2.8 %
GDP Per Capita	: 36,521 เหรียญสหรัฐต่อปี (www.dfat.gov.au)
GDP by Sector (2008 est.)	: เกษตร 0.7%
	อุตสาหกรรม 74.1%
	บริการ 25.3%
แรงงาน (2008 est.)	: จำนวน 188,800 คน เป็นอันดับที่ 172 ของโลก
	สาขาเกษตร: 4.2%
	สาขาอุตสาหกรรม: 62.8%
	สาขาบริการ: 33%
อัตราการว่างงาน	: 3.7% (2551)
อัตราเงินเฟ้อ (2011 est.)	: 1.8%

สาขาการผลิตที่สำคัญ

สินค้าเกษตร	: ข้าว ผัก ผลไม้ ไม้ โค กระบือ แพะ ไช้
สินค้าอุตสาหกรรม	: ปิโตรเลียม การกลั่นปิโตรเลียม ก๊าซธรรมชาติเหลว การก่อสร้าง

การค้าระหว่างประเทศ (ปี 2554)

มูลค่าการส่งออก	: 10.67 พันล้านเหรียญสหรัฐ เป็นอันดับที่ 83 ของโลก
สินค้าส่งออกสำคัญ	: น้ำมันดิบ ก๊าซธรรมชาติ ปิโตรเลียมกลั่น เสื้อผ้า
ตลาดส่งออกสำคัญ	: ญี่ปุ่น 45.6% เกาหลีใต้ 12% อินโดนีเซีย 7.4% ออสเตรเลีย 11.9%
มูลค่าการนำเข้า	: 2.61 พันล้านเหรียญสหรัฐ เป็นอันดับที่ 145 ของโลก
สินค้านำเข้าสำคัญ	: เครื่องจักรและอุปกรณ์การขนส่ง สินค้าอุตสาหกรรม อาหาร เคมีภัณฑ์
แหล่งนำเข้าสำคัญ	: สิงคโปร์ 33.5% มาเลเซีย 19.9% ญี่ปุ่น 5.3% จีน 13% ไทย 4.6% US 4.4%
สกุลเงิน	: ดอลลาร์บรูไน (Bruneian Dollar -- BND)
อัตราแลกเปลี่ยน	: 1 ดอลลาร์บรูไน/ 23.66 บาท (กพ. 2012)

ข้อมูลอื่นๆ (กรกฎาคม 2010)

การผลิตน้ำมัน (2010 est.)	: 159,400 บาร์เรลต่อวัน (1 บาร์เรลเท่ากับ 139.9 กิโลกรัม)
การส่งออกน้ำมัน	: ร้อยละ 90 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ
การบริโภคน้ำมัน	: 17,000 บาร์เรลต่อวัน ลำดับที่ 137

2.2 ภาพรวม:

ระบบเศรษฐกิจของบรูไนเป็นแบบตลาดเสรี ภายใต้การดูแลของรัฐ รายได้หลักของประเทศมาจากน้ำมัน ประมาณ 48% และก๊าซธรรมชาติ ประมาณ 43% นับเป็นประเทศผู้ผลิตน้ำมันรายใหญ่อันดับ 4 ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ รองจากอินโดนีเซีย เวียดนาม และมาเลเซีย คือประมาณ 2 แสนบาร์เรลต่อวัน และผลิตก๊าซธรรมชาติได้มากเป็นอันดับ 4 ของโลก คือประมาณ 1.2 ล้านลูกบาศก์ฟุตต่อวัน โดยมีบริษัทปิโตรเลียมแห่งชาติ (Brunei National Petroleum Company Sedirian Berhad หรือ Petroleum Brunei) ซึ่งจัดตั้งเมื่อเดือนพฤศจิกายน 2544 เป็นหน่วยงานกำหนดนโยบายน้ำมันและก๊าซ โดยมุ่งเน้นสร้างความมั่นคงด้วยการนำรายได้จากน้ำมันไปลงทุนในต่างประเทศ หรือร่วมทุนกับต่างประเทศ โดยดำเนินการผ่าน Brunei Investment Agency (BIA) ในรูปการถือหุ้นหรือซื้อพันธบัตรในยุโรป สหรัฐฯ ญี่ปุ่น ออสเตรเลีย และเวียดนาม โดยส่วนใหญ่อาศัยผู้เชี่ยวชาญจากสิงคโปร์เป็นผู้ให้คำปรึกษา

เนื่องจากสินค้าส่งออกหลักของบรูไน คือ น้ำมันและก๊าซธรรมชาติ (ส่งออกถึงร้อยละ 90 ของการส่งออกทั้งหมด) ทำให้บรูไนมีดุลการค้าเกินดุลมาโดยตลอด สินค้าส่วนใหญ่ส่งออกไปยังญี่ปุ่น อังกฤษ ไทย สิงคโปร์ ไต้หวัน สหรัฐฯ ฟิลิปปินส์ และสาธารณรัฐเกาหลี ตามลำดับ ในขณะที่สินค้านำเข้าส่วนใหญ่มาจากสิงคโปร์ อังกฤษ สหรัฐฯ และมาเลเซีย โดยเป็นสินค้าประเภทเครื่องจักรอุตสาหกรรม รถยนต์ เครื่องมือเครื่องใช้ไฟฟ้าต่างๆ และสินค้าเกษตร เช่น ข้าวและผลไม้

บรูไนมีอุตสาหกรรมอื่นนอกเหนือจากน้ำมันและก๊าซธรรมชาติอยู่บ้าง ได้แก่ การผลิตอาหาร เครื่องมือ และเสื้อผ้า เพื่อส่งออกไปยังประเทศในยุโรปและอเมริกา ทั้งนี้ รัฐบาลบรูไนมุ่งที่จะพัฒนาอุตสาหกรรมการแปรรูปอาหารและผลิตเครื่องดื่ม เสื้อผ้าและสิ่งทอ เฟอร์นิเจอร์ที่ทำจากไม้ วัสดุก่อสร้างที่ไม่ใช่โลหะ กระจกรถยนต์ เป็นต้น แต่ยังคงประสบอุปสรรคด้านการขาดแคลนแรงงาน โดยเฉพาะช่างฝีมือ ซึ่งต้องอาศัยแรงงานจากต่างประเทศเป็นหลัก และตลาดภายในประเทศที่มีขนาดเล็ก

2.3 นโยบายต่างประเทศ

การให้ความสำคัญกับอาเซียน ถือเป็นแกนหลักของนโยบายต่างประเทศของบรูไน นอกจากนี้บรูไนยังให้ความสำคัญกับความร่วมมือในกรอบอนุภูมิภาค ได้แก่ Brunei - Indonesia - Malaysia -Philippines

East ASEAN Growth Area (BIMP-EAGA) ซึ่งเน้นการพัฒนาด้านคมนาคมขนส่ง การเกษตร การท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์ และการรักษาสิ่งแวดล้อม ความร่วมมือทางเศรษฐกิจในเอเชีย-แปซิฟิก (APEC) การประชุมเอเชีย-ยุโรป (ASEM) กลุ่มประเทศในเครือจักรภพ องค์การการประชุมอิสลาม และองค์การสหประชาชาติ และการสร้างความสัมพันธ์ในระดับทวิภาคีกับประเทศต่างๆ ทั้งในทางการค้า การลงทุน และทางทหาร โดยหลักการการค้าเสรี นโยบายต่างประเทศที่สำคัญ ได้แก่ การเคารพอธิปไตย อิสรภาพและบูรณภาพทางดินแดนของประเทศต่างๆ การยอมรับความเท่าเทียมกัน การไม่ยุ่งเกี่ยวในกิจการภายในประเทศซึ่งกันและกัน การแก้ไขปัญหาความขัดแย้งด้วยสันติวิธี และความร่วมมือระหว่างประเทศเพื่อผลประโยชน์ร่วมกัน รัฐบาลบรูไนใช้กลไกในการเจรจา ทั้งในระดับภูมิภาคและพหุภาคีเป็นเครื่องมือสำคัญ โดยสนับสนุนความร่วมมือในทุกสาขา โดยเฉพาะ การเมืองและความมั่นคง เศรษฐกิจและการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และการศึกษา การอนุรักษ์และปกป้องสิ่งแวดล้อม สังคมและวัฒนธรรม นอกจากนี้ ยังใช้โอกาสและสิ่งท้าทายจากกระแสโลกาภิวัตน์ โดยการส่งเสริมความร่วมมือทั้งในระดับทวิภาคีและพหุภาคี เพื่อเพิ่มอำนาจการต่อรองและเสริมสร้างความมั่นคงและผลประโยชน์ทางการเมืองและเศรษฐกิจ

เป็นที่น่าสังเกตว่า บรูไนได้เพิ่มปฏิสัมพันธ์กับประเทศทั้งในและนอกภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้มากขึ้น โดยเฉพาะการเสริมสร้างความสัมพันธ์กับประเทศที่มีความสำคัญทางเศรษฐกิจ และสามารถตอบสนองนโยบายของรัฐบาล โดยในปี 2552 สมเด็จพระราชาธิบดีได้เสด็จเยือนประเทศต่างๆ และได้แสดงบทบาทมากขึ้นในเวทีระหว่างประเทศ รวมทั้งมีการลงนามความร่วมมือต่างๆ เช่น

- **บรูไนและจีน** ได้มีการลงนามความร่วมมือที่จะพัฒนาพื้นที่ดิน 700 เฮกตาร์ เพื่อสร้างความมั่นคงทางด้านอาหาร ซึ่งจีนกับบรูไนได้พัฒนาการปลูกข้าวในเขต Belait โดยในทุกๆ เดือนจะมีการนำพันธุ์ข้าวจากจีน จำนวน 2 พันธุ์เพื่อทดลองปลูกในเขตดังกล่าว
- **บรูไนและฟิลิปปินส์** มีการลงนามข้อตกลง “Agreement on Rice Research and Development” เพื่อกำหนดกรอบการทำงานของแผนการวิจัยและพัฒนาพันธุ์ข้าวร่วมกัน
- **บรูไนและสิงคโปร์** ลงนามในความตกลง “MOU on Food, Agri-technology, Agriculture, Fisheries and Nature and Biodiversity Conservation Cooperation” นอกจากนี้ สิงคโปร์มีแผนจะตั้งโรงงานขนาดใหญ่เพื่อช่วยพัฒนาและขยายพันธุ์ข้าวแก่บรูไน
- เวียดนามวางแผนจะส่งผู้เชี่ยวชาญเพื่อช่วยเหลือบรูไนในการพัฒนาพันธุ์ข้าว
- **บรูไน และคูเวต โอมาน รัสเซีย** ลงนามในความตกลงด้านการค้าการลงทุน

การที่ประเทศต่างๆ หันมาให้ความร่วมมือกับบรูไนนี้น่าจะเป็นเพราะเล็งเห็นว่า บรูไนเป็นประเทศมุสลิมสายกลางที่มีเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ จึงอาจใช้ความร่วมมือต่างๆ นี้เป็นโอกาสเปิดตลาดสินค้าทั้งด้านการเกษตรและด้านอุตสาหกรรมเกษตร และอาหารในโลกมุสลิมอีกทางหนึ่ง

2.4 การจัดทำความตกลงเขตการค้าเสรี

(1) Japan-Brunei Economic Partnership Agreement

- รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศและการค้าของบรูไนและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศญี่ปุ่นได้เห็นชอบในหลักการพื้นฐานของ BJEPA ครอบคลุมการเปิดเสรีการค้า การลงทุนและบริการ รวมถึงความร่วมมือด้านพลังงานและการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ โดยได้เริ่มการเจรจาเมื่อวันที่ 23 พฤษภาคม 2549 ณ กรุงโตโฮ ประเทศกาตาร์ และสองฝ่ายได้ลงนามเมื่อวันที่ 18 มิถุนายน 2550

(2) Trans-Pacific Strategic Economic Partnership Agreement

- ริเริ่มจากการเจรจาระหว่างประธานาธิบดีชิลี นายกรัฐมนตรีนิวซีแลนด์และสิงคโปร์เพื่อจัดทำความตกลง The Pacific Three Closer Economic Partnership (P3 CEP) ในระหว่างการประชุมผู้นำเอเปค ในปี 2545 และต่อมา บรูไนได้ขอเข้าร่วมการเจรจาก่อนการเจรจาอบสุดท้ายในเดือนเมษายน 2548 ปัจจุบัน ประกอบด้วยสมาชิก 7 ประเทศ ได้แก่ออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ ชิลี เปรู บรูไน สิงคโปร์และเวียดนาม

- ในการประชุมเอเปค ณ เมืองเจจู สาธารณรัฐเกาหลี เมื่อวันที่ 3 มิถุนายน 2548 รัฐมนตรีเศรษฐกิจของ ชิลี นิวซีแลนด์ สิงคโปร์ และบรูไน ได้ประกาศสรุปผลการเจรจากรทำข้อตกลงการค้าเสรีระหว่างกัน มีชื่อว่า The Trans-Pacific Strategic Economic Partnership Agreement (TPP) เมื่อวันที่ 3 มิถุนายน 2548 โดยได้มีผลบังคับใช้อย่างเป็นทางการเมื่อวันที่ 28 พฤษภาคม 2549

ข้อตกลงดังกล่าวจะให้มีการเปิดตลาดเสรีครอบคลุมสินค้าและบริการ การคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญา และความร่วมมือทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี โดยมีประเด็นสำคัญดังต่อไปนี้

- 1) ข้อตกลงการค้าเสรีจะนำไปสู่การปฏิบัติที่จะทำให้สินค้ามากกว่า 90 เปอร์เซ็นต์ของการค้าระหว่างประเทศปลอดจากภาษีนำเข้า
- 2) ข้อตกลงการค้าเสรีจะนำไปสู่การลดต้นทุนทางธุรกรรม ซึ่งเกี่ยวข้องกับเรื่องของการทาง สุขอนามัย และมาตรฐานทางศุลกากร
- 3) กรอบการเปิดเสรีจะช่วยให้มีการค้าในภาคบริการระหว่างกันมากขึ้น
- 4) ข้อตกลงการค้าเสรีจะนำไปสู่ความมั่นใจว่าบริษัทจากประเทศใน The Trans-pacific strategic Economic Partnership สามารถแข่งขันอย่างเท่าเทียมกับผู้ผลิตภายในประเทศในเรื่องของสัญญา การจัดซื้อจัดจ้าง
- 5) ความร่วมมือกันระหว่าง 4 ประเทศในการสนับสนุนการแข่งขันและคุ้มครองสินทางปัญญา
- 6) การเตรียมกรอบความร่วมมือกันในด้าน นวัตกรรม และการวิจัยและพัฒนา

เมื่อวันที่ 22 ตุลาคม 2552 วุฒิสมาชิก Max Baucus (พรรค Democrat รัฐ Montana) และคณะ ได้มีหนังสือถึงประธานาธิบดีโอบามา เพื่อผลักดันการเร่งสรุปผลการเจรจาความตกลงการค้าเสรี (FTA) ระหว่างสหรัฐอเมริกากับกลุ่มประเทศสมาชิก Trans-Pacific Strategic Economic Partnership (TPP) โดยให้ความเห็นว่า ความตกลงนี้จะช่วยเปิดตลาดส่งออกใหม่ให้กับสินค้าและบริการของสหรัฐฯ ในภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิก ในขณะที่ วุฒิสมาชิก Charles Grassley (พรรค Republican รัฐ Iowa) ได้กล่าวเสริมว่า การค้าจำเป็นต้องเป็นส่วนหนึ่งของการฟื้นฟูเศรษฐกิจ ดังนั้นการสรุปผลการเจรจาความตกลง TPP จะเป็นเครื่องบ่งชี้ต่อประเทศคู่ค้าว่า สหรัฐฯยังคงมุ่งมั่นและให้ความสำคัญในการดำเนินนโยบายการค้า

2.5 การจ้างแรงงานต่างชาติ

บรูไนเป็นประเทศที่ขาดแคลนแรงงาน เนื่องจากมีประชากรน้อย จึงต้องพึ่งพาแรงงานต่างชาติ ทั้งในภาคเศรษฐกิจและอุตสาหกรรมเป็นจำนวนมาก แรงงานส่วนใหญ่มาจากประเทศอินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์ มาเลเซีย ไทย อินเดีย และ บังคลาเทศ โดยภาคเอกชนเป็นแหล่งการจ้างงานส่วนใหญ่ ส่วนที่เหลือเป็นการจ้างงานในภาครัฐบาล

หน่วยงานที่บริหารการจ้างแรงงานต่างชาติ คือ กรมแรงงาน โดยจะกำหนดเงื่อนไขจำนวน ตำแหน่ง และสัญชาติแรงงานต่างชาติโดยรวม (Labour Quota) และให้นายจ้างแต่ละรายพิจารณาในรายละเอียดว่าจะจ้างแรงงานต่างชาติในแต่ละตำแหน่งจำนวนเท่าใด ตามโควตาที่ได้รับอนุญาต ทั้งนี้ นายจ้างส่วนใหญ่จะจ้างแรงงานจากประเทศต่างๆ ในอัตราส่วนที่ใกล้เคียงกัน เพื่อป้องกันการรวมตัวเพื่อต่อรองเรียกร้องผลประโยชน์ และจะพิจารณาจากข้อเด่น ข้อด้อยของแรงงานจากที่ทำงานหรือเคยทำงานร่วมกันมาก่อน

ค่าจ้าง

บรูไนไม่ได้กำหนดอัตราค่าจ้างขั้นต่ำ ค่าจ้างในแต่ละสาขาอาชีพเป็นไปตามความต้องการของตลาด โดยในช่วงหลายปีที่ผ่านมา ยังคงอัตราเดิม คือ ค่าจ้างแรงงานไร้ฝีมือ วันละ 18 เหรียญบรูไน และแรงงานกึ่งฝีมือวันละ 20 – 23 เหรียญบรูไน²

ความต้องการจ้างแรงงานต่างชาติ

อันดับที่หนึ่ง แรงงานจากประเทศอินโดนีเซีย มีจำนวนถึง 21,528 คน

อันดับที่สอง แรงงานจากประเทศฟิลิปปินส์ มีจำนวนทั้งสิ้นรวม 15,225 คน

อันดับที่สาม แรงงานจากประเทศมาเลเซีย มีจำนวนรวม 14,705 คน

อันดับที่สี่ แรงงานจากประเทศไทยเป็น มีจำนวน 8,466 คน

อันดับที่ห้า แรงงานจากประเทศอินเดีย มีจำนวน 8,420 คน

อันดับที่หก แรงงานจากประเทศบังคลาเทศ มีจำนวน 6,256 คน

ความต้องการจ้างแรงงานไทย มีแนวโน้มความต้องการจ้างงาน ประมาณ 6,500 – 7,000 คน แยกเป็น

- ภาคก่อสร้าง ร้อยละ 60 ในตำแหน่งกรรมกร และช่างฝีมือ
- ภาคเหมืองแร่และการผลิต ร้อยละ 20 ในตำแหน่งช่างเย็บผ้า และคนงานในโรงงาน
- ภาคการขนส่งขายปลีก ร้อยละ 5 ตำแหน่งพนักงานขายสินค้า ,เก็บของจัดของ
- ภาคบริการชุมชน ร้อยละ 5 ตำแหน่งคนงานทำความสะอาด,ช่างซ่อมรถยนต์
- ส่วนที่เหลือเป็นตำแหน่งงานที่กระจายไปตามภาคอุตสาหกรรมอื่นๆ

ความต้องการจ้างแรงงานไทยในประเทศบรูไนมีปริมาณลดลง ทั้งนี้สาเหตุจากปัจจัยต่างๆหลายประการคือ

1. อัตราค่าจ้างและรายได้ที่แรงงานต่างชาติที่ได้รับในประเทศบรูไนไม่มากเท่าที่ควร

2. ปัจจัยด้าน Labour Supply ถึงแม้ว่าจ้างบรูไนจำนวนมากจะพึงพอใจ ในฝีมือการทำงานของแรงงานไทย และต้องการจ้างแรงงานไทยจำนวนมาก แต่จำนวนแรงงานไทยที่ต้องการเดินทางไปประเทศบรูไนกลับมีปริมาณลดลง สาเหตุที่ทำให้มีผู้ต้องการเดินทางมาทำงานประเทศบรูไนลดน้อยลง เนื่องจากรายได้ที่ได้รับอยู่ระหว่าง 18 – 20 เหรียญต่อวัน การให้ลูกจ้างทำงานล่วงเวลาลดลงหรือไม่มีการทำงานล่วงเวลา ปัญหาการจ่ายค่าจ้างล่าช้า แรงงานไทยต้องการรอการไปทำงานในประเทศเกาหลี อิสราเอล หรือประเทศอื่น ซึ่งคาดว่าจะได้รับค่าจ้างสูงกว่า

3. การสิ้นสุดของ Multi Fiber Agreement ณ วันสิ้นปี 2004 ซึ่งมีผลให้ระบบโควตาในการส่งสินค้าเสื้อผ้าสำเร็จรูปไปยังตลาดสหรัฐอเมริกา และสหภาพยุโรป สิ้นสุดลง ได้ส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรมตัดเย็บเสื้อผ้าสำเร็จรูปของประเทศไทย ซึ่งเกิดจากนักลงทุนต่างชาติเข้ามาประกอบกิจการอุตสาหกรรมตัดเย็บเสื้อผ้าสำเร็จรูปเพื่ออาศัยโควตาของประเทศบรูไน ในการส่งสินค้าเสื้อผ้าสำเร็จรูปไปยังตลาดสหรัฐอเมริกา และสหภาพยุโรป อาจเคลื่อนย้ายฐานการผลิตไปยังประเทศที่มีแหล่งค่าจ้างแรงงาน และวัตถุดิบราคาถูก อาทิ จีน อินเดีย บังคลาเทศ เนื่องจากไม่จำเป็นต้องอาศัยโควตาของประเทศบรูไน ซึ่งได้ส่งผลให้การจ้างแรงงานในอุตสาหกรรมตัดเย็บเสื้อผ้าของบรูไนลดลง ซึ่งใช้แรงงานต่างชาติเป็นส่วนใหญ่ รวมทั้งแรงงานไทยด้วย

² ข้อมูลจาก Industrial Planning and Promotion Division, Ministry of Industry and Primary Resources

3. การเมืองและสังคม:

ความเป็นมา : บรูไนรุ่งเรืองและเป็นที่ยอมรับมากขึ้นในคริสต์ศตวรรษที่ 15 และ 16 เมื่อได้ครอบครองพื้นที่ส่วนใหญ่ของเกาะบอร์เนียวและส่วนหนึ่งของหมู่เกาะซูลู (Sulu) มีชื่อเสียงทางการค้า สินค้าส่งออกที่สำคัญในสมัยนั้น ได้แก่ การบูร พริกไทย และทองคำ หลังจากคริสต์ศตวรรษที่ 15 บรูไนเริ่มเสื่อมอำนาจลง ในขณะที่สเปนและดัตช์ได้แผ่อำนาจเข้ามาจนทำให้บรูไนต้องเสียดินแดนและเสื่อมลงมากจนถึงสมัยคริสต์ศตวรรษที่ 19

ในปี 2431 (ค.ศ. 1888) บรูไนได้ยินยอมอยู่ภายใต้อารักขาของอังกฤษ เนื่องจากความกังวลว่าจะต้องเสียดินแดนต่อไปอีก ต่อมา ในปี 2449 (ค.ศ. 1906) บรูไนได้ลงนามในสนธิสัญญากับอังกฤษ ยินยอมอยู่ภายใต้อารักขาของอังกฤษอย่างเต็มรูปแบบ

ในปี 2472 (ค.ศ. 1929) บรูไนสำรวจพบน้ำมันและก๊าซธรรมชาติที่เมือง Seria ทำให้บรูไนมีฐานะมั่งคั่งขึ้นในเวลาต่อมา ในปี 2505 (ค.ศ. 1962) บรูไนได้จัดการเลือกตั้ง โดยพรรคประชาชนบอร์เนียว (Borneo People's Party) ได้รับชัยชนะอย่างท่วมท้น แต่ถูกกีดกันไม่ให้จัดตั้งรัฐบาล และได้มีความพยายามที่จะยึดอำนาจจากสุลต่านในเวลาต่อมา แต่สุลต่านทรงได้รับความช่วยเหลือจากกองทหารกูรข่าของอังกฤษที่ส่งตรงมาจากสิงคโปร์ หลังจากนั้น บรูไนมีการประกาศภาวะฉุกเฉินโดยต่ออายุทุกๆ 2 ปี เรื่อยมาจนถึงปัจจุบัน

หลังจากอยู่ภายใต้อารักขาของอังกฤษมานานถึง 95 ปี บรูไนได้รับเอกราช เมื่อวันที่ 1 มกราคม 2527 (ค.ศ. 1984)

การเมืองการปกครอง

รัฐธรรมนูญปัจจุบันซึ่งแก้ไขล่าสุดเมื่อวันที่ 1 มกราคม 2527 กำหนดให้สุลต่านทรงเป็นอธิปัตย์ คือ เป็นทั้งประมุขของประเทศ นายกรัฐมนตรี และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม ทั้งนี้ นายกรัฐมนตรีจะต้องเป็นชาวบรูไนมีเชื้อสายมาเลย์โดยกำเนิด และจะต้องเป็นมุสลิมนิกายสุหนี่

นโยบายหลักของประเทศ ได้แก่ การสร้างความเป็นปึกแผ่นภายในชาติ และดำรงความเป็นอิสระของประเทศ บรูไนมีความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดกับสิงคโปร์ แม้ว่าจะถูกโอบล้อมโดยมาเลเซียและอินโดนีเซียซึ่งเป็นประเทศมุสลิมขนาดใหญ่ทางตอนใต้ เนื่องจากมีสถานะที่คล้ายคลึงกันกับสิงคโปร์หลายประการ เช่น การเป็นประเทศขนาดเล็ก และมีอาณาเขตติดต่อกับประเทศมุสลิมขนาดใหญ่

นับจากการพยายามยึดอำนาจเมื่อปี 2505 รัฐบาลได้ประกาศกฏอัยการศึก ยังผลให้ไม่มีการเลือกตั้งรวมทั้งบทบาทพรรคการเมืองได้ถูกจำกัดลงอย่างมาก จนปัจจุบัน พรรคการเมือง Parti Perpaduan Kebangsaan Brunei (PPKB) และ Parti Kesedaran Rakyat (PAKAR) ไม่มีบทบาททางการเมืองมากนัก เนื่องจากถูกรัฐบาลควบคุมด้วยมาตรการต่างๆ เช่น กฎหมาย Internal Security Act (ISA) ซึ่งห้ามชุมนุมทางการเมือง และอาจถูกถอดถอนจากการจดทะเบียนเป็นพรรคการเมืองได้ ตลอดจนห้ามข้าราชการ ซึ่งมีจำนวนกว่าครึ่งของประชากรทั้งหมด เป็นสมาชิกพรรคการเมือง นอกจากนี้ รัฐบาลยังเห็นว่า ไม่มีความจำเป็นที่จะต้องมีการเลือกตั้ง เนื่องจากประชาชนสามารถแสดงความคิดเห็นหรือขอความช่วยเหลือจากข้าราชการของสุลต่านได้อยู่แล้ว

ในปี 2552 บรูไนยังคงมีเสถียรภาพความมั่นคงทางการเมืองภายใต้การปกครองแบบสมบูรณาญาสิทธิราช ทั้งนี้ สมเด็จพระราชาธิบดีทรงให้ความสำคัญกับการปรับปรุงประสิทธิภาพการดำเนินการของภาครัฐ ซึ่งสะท้อนให้เห็นในพระราชดำรัสต่อสมาชิกรัฐสภา (ได้รับการแต่งตั้งเมื่อปี 2544) เมื่อวันที่ 19 พฤษภาคม

2552 ให้นำแนวทางการปกครองประเทศในระบอบราชาธิปไตยอิสลามมลายู (Malayu Islam Beraja : MIB) ตามหลักไตรลักษณ์ประกอบด้วย ชาวมลายู ศาสนาอิสลาม และพระมหากษัตริย์ มาบริหารประเทศ เพื่อคงไว้ซึ่งความเป็นชาตินิยม และธำรงรักษาวัฒนธรรมอิสลามมลายูของชาติ และเน้นให้ข้าราชการนำหลักการดังกล่าวมาปรับใช้ให้เกิดประโยชน์ และสร้างผลงานที่มีประสิทธิภาพ ตลอดจนเน้นความเป็นมุสลิมสายกลาง รวมทั้งกำหนดแนวทางการพัฒนาประเทศ โดยให้ความสำคัญกับการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน การสาธารณสุข สวัสดิการสังคม และการพัฒนาระบบการศึกษา

4. นโยบายเศรษฐกิจ

4.1 บรูไนตระหนักว่าไม่สามารถพึ่งพารายได้จากน้ำมันและก๊าซธรรมชาติได้ตลอดไป เนื่องจากมีการคาดการณ์ว่า ปริมาณน้ำมันและก๊าซธรรมชาติสำรองที่ยืนยันแล้ว (proven reserve) ว่าปริมาณน้ำมันสำรองของบรูไนจะหมดลงในอีกประมาณ 25 ปีข้างหน้า และปริมาณก๊าซธรรมชาติจะหมดลงในอีก 40 ปีข้างหน้า ซึ่งหากบรูไนไม่สามารถเปลี่ยนตัวเองมาสู่อุตสาหกรรมและบริการที่ไม่ใช้พลังงานเป็นฐานในเร็ววัน เศรษฐกิจอันสดใสของบรูไนก็อาจจะต้องเผชิญกับความยากลำบาก ทำให้บรูไนเร่งปฏิรูปโครงสร้างทางเศรษฐกิจ และใช้มาตรการต่างๆ เพื่อสร้างความหลากหลายทางเศรษฐกิจ

4.2 เมื่อเดือนมกราคม 2551 รัฐบาลบรูไนได้ประกาศแผนพัฒนาในระยะยาวออกมาเป็นฉบับแรก ซึ่งมีชื่อว่า "วิสัยทัศน์บรูไน ปี 2578" (Wawasan 2035 - Vision Brunei 2035) เป็นวิสัยทัศน์แห่งชาติโดยจะใช้ควบคู่ไปกับแผนพัฒนาระยะสั้น 5 ปี โดยให้ความสำคัญกับการพัฒนาภาคเศรษฐกิจอื่นเพื่อเปลี่ยนแปลงจากเศรษฐกิจที่พึ่งพาน้ำมันและก๊าซเป็นหลักไปสู่โครงสร้างทางเศรษฐกิจที่มีความหลากหลายมากขึ้น เพราะปัจจุบันภาคพลังงานมีสัดส่วนราว 94% ของรายได้ทั้งหมดของรัฐ และคิดเป็นสัดส่วน 96% ของการส่งออก 74% ของการลงทุน และ 69% ของจีดีพีทั้งประเทศ

วิสัยทัศน์ของบรูไน

- 1) เน้นการหาวิธีการพัฒนาอย่างยั่งยืนโดยพึ่งเศรษฐกิจที่ไม่ใช่น้ำมันแทน ซึ่งในแผนฉบับนี้ตั้งเป้าให้บรูไนสามารถขึ้นไปติดอันดับท็อป 10 ของประเทศที่มีจีดีพีต่อหัวสูงสุดในโลกภายใน ปี 2578 จากปัจจุบันที่บรูไนติดอันดับในท็อป 30 รวมทั้งให้ความสำคัญกับการพัฒนาในระยะยาว ซึ่งกฎเกณฑ์สำคัญอยู่ที่ด้านการศึกษาและเทคโนโลยีสารสนเทศ
- 2) ให้ความสำคัญกับธุรกิจขนาดย่อม การลงทุนเกี่ยวกับการผลิตปิโตรเคมีขั้นปลายน้ำ และอุตสาหกรรมอื่นๆ รวมทั้งรัฐบาลเตรียมจะพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว
- 3) สนับสนุนอุตสาหกรรมที่ไม่ใช้พลังงานของบรูไน อาทิ เมื่อเดือนมกราคม "อัลคัว" ผู้ผลิตอะลูมิเนียมรายใหญ่ของสหรัฐได้เซ็นบันทึกความเข้าใจ (MOU) กับ BRUNEI Economic Development Board : BEDB ในการศึกษาความเป็นไปได้ที่จะตั้งโรงงานอลูมิเนียมในบรูไน นอกจากนี้ยังได้เซ็น MOU อีกฉบับเพื่อพัฒนาธุรกิจรายย่อย
- 4) ส่งเสริมการประหยัดพลังงาน เพราะแม้จะไม่สามารถยับยั้งไม่ให้แหล่งพลังงานสำรองหมดไปได้ แต่ก็อาจยืดเวลาให้ยาวนานออกไป โดยกระทรวงพลังงานได้ออกมาเตือนประชาชนให้ปรับเปลี่ยนไลฟ์สไตล์ และเตรียมรับสถานการณ์เมื่อถึงเวลาที่น้ำมันและก๊าซหมดไป รวมถึงได้จำกัดการผลิตน้ำมันให้อยู่ที่ 200,000 บาร์เรลต่อวัน

ข้อจำกัดในการบรรลุวิสัยทัศน์ของบรูไน

- 1) แม้ว่ารัฐบาลบรูไนจะเข้าใจถึงความจำเป็นในการสร้างความมั่นคงด้านเศรษฐกิจในระยะยาว แต่การปฏิบัติก็ยังคงเป็นเรื่องยาก เช่นด้านการท่องเที่ยว ซึ่งแม้บรูไนจะมีศักยภาพในด้านการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ แต่การเป็นประเทศมุสลิมแบบอนุรักษ์นิยมที่เข้มงวดต่อกฎระเบียบในการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ก็อาจส่งผลต่อการพยายาม โปรโมตธรรมชาติและอากาศแบบเมืองร้อน
- 2) ด้านสาธารณสุขโลก ซึ่งแม้บรูไนจะมีเงินในการพัฒนาสาธารณสุขโลกและชักชวนนักลงทุนต่างชาติเข้ามาลงทุน แต่กลับต้องเผชิญการแข่งขันจากเพื่อนบ้านที่พยายามตั้งฮับด้านการขนส่งทางเรือ ไม่ว่าจะเป็นมาเลเซียที่มีพอร์ตกลาง รวมถึงพอร์ตออฟฟิงค์โปร์ ในแดนลอดช่อง
- 3) การจะปรับเปลี่ยนตัวเองมาเน้นธุรกิจอื่นที่ไม่ใช่น้ำมันยังต้องอาศัยการเปลี่ยนแปลงระบบภาษี รวมถึงเปลี่ยนแนวคิดของรัฐและประชาชน ยังไม่นับรวมอุปสรรคจากการปกครองแบบรวมศูนย์ไปที่สุดต่าน ซึ่งทำให้ไม่มีแรงกดดันมากพอที่จะเร่งให้เกิดการปฏิรูปโครงสร้างทางการเมืองเพื่อรองรับกับแนวทางในอนาคต
- 4) การพัฒนาเกษตรกรรม เพื่อสร้างความมั่นคงทางอาหาร โดยรัฐบาลได้ประกาศแผนการส่งเสริมการเกษตรเมื่อเดือนตุลาคม 2552 เน้นด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการเกษตรเพื่อเพิ่มผลผลิตและการท่องเที่ยว โดยเฉพาะในเชิงนิเวศน์

4.3 คาดว่าในปี 2553 บรูไนจะมีอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจร้อยละ 1.2 และบรูไนยังคงเดินหน้าพัฒนาเศรษฐกิจตามแผนพัฒนาแห่งชาติ (National Development Plan-RKN) ฉบับที่ 9 พ.ศ. 2550-2555 โดยให้ความสำคัญกับการสร้างความหลากหลายทางเศรษฐกิจเพื่อลดการพึ่งพารายได้จากน้ำมันและก๊าซธรรมชาติ รัฐบาลมีเป้าหมายลดอัตราการว่างงาน และแสวงหาทางเลือกการใช้พลังงานที่เหมาะสม เมื่อเดือนมิถุนายน 2553 ศูนย์ศึกษานโยบายและยุทธศาสตร์ของบรูไน (Centre for Strategic and Policy Studies-CSPS) ได้ว่าจ้างคณะที่ปรึกษาแคนาดาและญี่ปุ่นเพื่อจัดทำแผนด้านการอนุรักษ์ธรรมชาติและ การใช้พลังงานอย่างมีคุณภาพปี 2578

นอกจากนี้ รัฐบาลมุ่งเน้นการส่งเสริมอุตสาหกรรมฮาลาล และบรรยากาศการลงทุนจากต่างประเทศ โดยจัดงาน International Halal Products Expo (IHPE) ครั้งที่ 5 เมื่อวันที่ 3-6 มิถุนายน 2553 เพื่อเผยแพร่ตราสัญลักษณ์ Brunei Halal ให้เป็นที่รู้จัก ร่วมมือกับฝรั่งเศส (ธุรกิจฮาลาลในตลาดมุสลิมฝรั่งเศส) ร่วมมือกับสหรัฐฯ (กรมประมงบรูไน กระทรวงอุตสาหกรรมและทรัพยากรพื้นฐาน ได้ลงนามบันทึกความเข้าใจว่าด้วยความร่วมมือด้านการพัฒนากับบริษัท Darden Aquafarm Inc. ของสหรัฐฯทำโครงการวิจัยกึ่งก้ามกราม) ร่วมมือกับญี่ปุ่น (โครงการผลิตเมธานอลที่ Sungai Liang Industrial Park)

5. นโยบายการค้าและการลงทุน

ภายใต้รัฐธรรมนูญของบรูไน (1984) เมื่อสุดต่านได้ให้สัตยาบันความตกลงระหว่างประเทศทุกความตกลง รวมถึงความตกลง WTO แล้ว จะต้องนำไปบรรจุไว้กฎหมายแห่งชาติ เพื่อให้มีผลบังคับใช้ภายในประเทศ แต่จนถึงปัจจุบัน นอกจากกฎหมายว่าด้วยทรัพย์สินทางปัญญา รัฐบาลบรูไนยังไม่มีดำเนินการด้านกฎหมายเพื่อให้สอดคล้องกับบทบัญญัติของ WTO ซึ่งการดำเนินการตามข้อผูกพันของ WTO จะทำในลักษณะ “good faith” หรือ “best efforts”

กระทรวงอุตสาหกรรมและทรัพยากรพื้นฐานของบรูไนมีหน้าที่จัดทำและดำเนินการนโยบายการค้า โดยมีกระทรวงที่เกี่ยวข้องร่วมด้วย อาทิ กระทรวงการคลัง และมีการหารือกับภาคเอกชนเป็นครั้งคราว แต่ยังไม่มีความเห็นจากหน่วยงานอิสระที่ทำหน้าประเมินนโยบายของรัฐบาล เนื่องจากยังขาดข้อมูลในหลายสาขาที่สำคัญ ทำให้เป็นอุปสรรคต่อการจัดทำและการประเมินนโยบายและมาตรการทางการค้าและที่เกี่ยวข้องกับการค้า

บรูไนให้ความสำคัญกับการลงทุนจากต่างประเทศซึ่งมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจและเทคโนโลยีของประเทศ รัฐบาลจึงอนุญาตการลงทุนจากต่างประเทศเกือบทุกสาขา รวมถึงการอนุญาตให้ต่างชาติถือหุ้นได้ 100% ในทุกสาขา ยกเว้น อุตสาหกรรมที่ใช้ทรัพยากรภายในประเทศและที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคงทางอาหารแห่งชาติ ซึ่งยังต้องมีผู้ถือหุ้นภายในประเทศ โดยต้องมีอย่างน้อย 30% ในสาขาการเกษตร ประมง และการแปรรูปอาหาร อย่างไรก็ตาม ยังไม่มีคำนิยามที่ชัดเจนว่าสาขาใดที่จะต้องมีการถือหุ้นภายในประเทศ ขึ้นอยู่กับ การตัดสินใจของทางการ

เพื่อส่งเสริมการลงทุนจากต่างชาติ รัฐบาลได้ให้สิทธิพิเศษทางภาษี เช่น ภายใต้โครงการผู้บุกเบิก (The Pioneer Status Programme) บริษัทจะได้รับยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล โดยปกติ 30% สำหรับบริษัทที่ไม่ได้ทำธุรกิจน้ำมัน เป็นเวลาถึง 8 ปี และได้รับยกเว้นภาษีนำเข้าเครื่องจักร อุปกรณ์ที่ใช้ในโรงงาน

6. มาตรการด้านภาษี

อัตรารภาษี MFN ที่แท้จริงของบรูไนค่อนข้างต่ำ เฉลี่ยที่ 3.1% ในปี 2543 โดยสินค้าเกษตรเป็น 0% และสินค้าที่ไม่ใช่สินค้าเกษตร 3.6% แต่ในสินค้าประเภทยานยนต์ ยังมีอัตรารภาษีสูงถึง 200% บรูไนผูกพันภาษีภายใต้ WTO ประมาณ 95% ของพิกัดภาษีทั้งหมด อัตรารภาษีผูกพันเฉลี่ยอยู่ที่ 24.8% ทำให้มีช่องว่างระหว่างอัตรารภาษีที่แท้จริงกับอัตรารภาษีผูกพัน ซึ่งทำให้เกิดความไม่แน่นอนแก่ผู้ประกอบการธุรกิจเนื่องจากทางการมีโอกาสพิจารณาขึ้นอัตรารภาษีที่แท้จริงได้โดยไม่เกินอัตรารที่ผูกพันไว้ ซึ่งบรูไนไม่เคยใช้มาตรการดังกล่าว แม้ว่าจะเกิดวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจในเอเชีย

สินค้าที่มีอัตรารภาษีสูง ได้แก่ สินค้าประเภทไม้และเฟอร์นิเจอร์ ผลิตภัณฑ์ที่ทำจากโลหะ เครื่องจักรเคมีภัณฑ์ โดยภาษีในสินค้าที่ยังไม่ได้แปรรูปจะสูงกว่าสินค้าที่สำเร็จรูปแล้ว

ในฐานะที่บรูไนเป็นประเทศสมาชิกอาเซียน บรูไนได้ลดภาษีสินค้าที่อยู่ในบัญชีลดภาษีภายใต้ CEPT Scheme ลงเหลือ 0-5% ภายในปี 2545 โดยมีอัตรารภาษี CEPT เฉลี่ยอยู่ที่ 1.6% สินค้าที่บรูไนไม่นำมาอยู่ในบัญชีลดภาษี ได้แก่ ชา กาแฟ ยาสูบ และแอลกอฮอล์ ซึ่งมีอัตรารภาษีพิเศษ และยานยนต์ ซึ่งมีอัตรารภาษีเท่ากับ 21% ในปี 2545 ส่วนอัตรารภาษี CEPT สำหรับสินค้า IT ยังสูงกว่าอัตรารภาษี MFN เนื่องจากรัฐบาลมีนโยบายส่งเสริมการลงทุนในสาขา IT ซึ่งในกรณีนี้ จะใช้อัตรารภาษี MFN ที่ต่ำกว่า

7. มาตรการที่มีไขภาษี

ในขณะที่มาตรการด้านภาษีของบรูไนค่อนข้างต่ำ แต่สินค้าหลายรายการยังมีข้อจำกัดเรื่องการนำเข้าและส่งออก เช่น การห้าม การจำกัด ข้อบังคับในการนำเข้า และการขอใบอนุญาต

การห้ามนำเข้า

บรูไนห้ามนำเข้าฝิ่น ประทัด วัคซีนจากไต้หวัน อาวุธ และกระสุน ด้วยเหตุผลสุขภาพและศีลธรรม

การจำกัดการนำเข้า

มีการจำกัดการนำเข้าข้าว น้ำตาล และเกลือ เพื่อรักษาระดับอุปทานข้าว นอกจากนี้ การนำเข้าข้าวยังมีลักษณะผูกขาด โดยส่วนใหญ่จะซื้อจากไทย โดยผ่าน The Department of Information Technology and State Stores ภายใต้กระทรวงการคลัง โดยสัญญาซื้อขายแบบ G-to-G

สินค้าอื่นที่มีการจำกัดการนำเข้า ได้แก่ เนื้อวัว เป็ด ไก่ และเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ (ด้วยเหตุผลทางศาสนา) พืชและสัตว์มีชีวิต ไม้แปรรูป และยานพาหนะที่ใช้แล้วอย่างต่ำ 5 ปี (ด้วยเหตุผลด้านความปลอดภัย) นอกจากนี้ ไซท์นำเข้าต้องมีการแสดมบ์เพื่อแยกความแตกต่างจากไซท์ที่ได้จากในประเทศ เพื่อป้องกันการลักลอบนำเข้าไซท์ที่ไม่ได้

ตามมาตรฐานสุขอนามัยและเพื่อให้แน่ใจว่าไข่ที่นำเข้าทั้งหมดได้มาตรฐานสุขอนามัย สำหรับการห้ามนำเข้า ไข่ควรวางของซีเมนต์ และวัสดุที่ใช้ทำหลังคา มีวัตถุประสงค์เพื่อปกป้องผู้ผลิตภายในประเทศ

ข้อบังคับในการนำเข้า

บรูไนมีข้อบังคับในการนำเข้าสินค้าประเภทอาหารที่เคร่งครัดมาก โดยเฉพาะเนื้อสัตว์ ได้แก่ เนื้อโค กระบือ แพะ แกะ และไก่ จะต้องเป็นสินค้าฮาลาลเท่านั้น โดยจะต้องมีเจ้าหน้าที่จากหน่วยงานที่รับผิดชอบของ บรูไน คือ กระทรวงศาสนา (Ministry of Religious Affairs) และกรมเกษตร กระทรวงอุตสาหกรรม (Ministry of Industry and Primary Resources) ไปตรวจโรงงาน เพื่อตรวจสอบกรรมวิธีการผลิต การเก็บรักษา เมื่อผ่านการ ตรวจสอบและได้รับการรับรองแล้ว จึงจะสามารถส่งสินค้าไปจำหน่ายในบรูไนได้ ซึ่งขั้นตอนเหล่านี้ ทำให้เกิดความล่าช้าและไม่คล่องตัวในการส่งสินค้าอาหารไปยังบรูไน

การขอใบอนุญาตนำเข้า

สินค้าที่ต้องขอใบอนุญาตก่อนนำเข้า ได้แก่ อุปกรณ์สื่อสารโทรคมนาคม เครื่องมือแพทย์ เคมีภัณฑ์ พืช และสัตว์มีชีวิต

โควตาการนำเข้า

ถึงแม้บรูไนจะไม่มีโควตาการนำเข้าสินค้า แต่การนำเข้าสินค้าประเภทเนื้อสัตว์ เป็ดและไก่ ต้องอยู่ภายใต้ การกำกับดูแล โดยมีการกำหนดเพดานนำเข้าทุกปี เพื่อหลีกเลี่ยงภาวะสินค้าล้นตลาด

มาตรฐานสินค้า

ปัจจุบัน บรูไนยังไม่มีมาตรฐานบังคับ แต่มีมาตรฐานสมัครใจ 27 มาตรฐาน ที่เกี่ยวข้องกับการก่อสร้าง นอกจากนี้ ยังไม่มีองค์กรแห่งชาติที่จัดทำมาตรฐาน หน่วยงานหลักด้านมาตรฐานและการประเมินความสอดคล้อง คือ สำนักวิจัยและวางแผนการก่อสร้าง กระทรวงการพัฒนา

การตรวจสอบคุณภาพอาหาร

กระทรวงสาธารณสุขบรูไน โดยกองควบคุมความปลอดภัยและคุณภาพอาหาร (Food Safety and Quality Control Division) ประกาศจะใช้มาตรการตรวจสอบสารเมลามีนในสินค้านมและผลิตภัณฑ์นมจากไทย เข้มงวดมากขึ้น และต่อเนื่อง หลังจากได้ตรวจพบสารเมลามีนปนเปื้อนในผลิตภัณฑ์อาหารจำนวน 5 รายการ ซึ่งเป็นผลิตภัณฑ์นมจากไทย 1 รายการ โดยให้ผู้นำเข้าผลิตภัณฑ์อาหารดังกล่าวยุติการนำเข้าและเรียกเก็บสินค้าจาก ชั้นวางจำหน่ายทันที นอกจากนี้ยังได้ขอความร่วมมือจากผู้บริโภคนำหน่วยงานที่เกี่ยวข้องหากพบผลิตภัณฑ์ที่ สงสัยว่ามีการปนเปื้อนสารเมลามีน

การจำกัดการส่งออก

สินค้าที่มีข้อจำกัดการส่งออก ได้แก่ ไม้ซุง ปาล์ม น้ำมัน ข้าว และน้ำตาล ซึ่งการจำกัดส่วนใหญ่มี วัตถุประสงค์เพื่อความมั่นคงของอุปทานภายในประเทศ นอกจากนี้ ไม้ซุงยังมีข้อจำกัดการส่งออกด้วยเหตุผล ทางด้านสิ่งแวดล้อม

มาตรการอื่นที่กระทบการค้า

บรูไนมีนโยบายอุตสาหกรรมซึ่งใช้เพื่อพัฒนาสาขาที่มีความสำคัญ โดยเฉพาะสาขาบริการ มาตรการที่ สำคัญได้กำหนดไว้ในแผนพัฒนาแห่งชาติ 5 ปี ซึ่งได้จัดสรรทรัพยากรในด้านต่างๆ เช่น การส่งเสริมการลงทุนใน

สาขาเป้าหมาย โดยการให้สิทธิพิเศษทางภาษีและที่มิใช่ภาษี และการลงทุนในธุรกิจสาขาที่มีความสำคัญของรัฐบาลโดยผ่านบริษัทผู้ถือหุ้น (Holding Company) คือ Semaun Holdings ซึ่งอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของกระทรวงอุตสาหกรรมและทรัพยากรพื้นฐาน โดยส่วนใหญ่เป็นการลงทุนร่วมกับต่างชาติในภาคการผลิต รวมถึงปิโตรเลียมและก๊าซธรรมชาติ

เครื่องมือสำคัญที่รัฐบาลใช้เพื่อดึงดูดการลงทุน คือ ภาษีและสิ่งจูงใจอื่นๆ เช่น การได้รับยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล 8 ปี สำหรับบริษัทที่ลงทุนในกิจกรรมต่างๆ ภายใต้ Pioneer Status Programme การให้ความช่วยเหลือทางการเงินแก่ธุรกิจขนาดกลางและขนาดเล็ก โดยได้จัดตั้งกองทุน Working Capital Credit Fund มูลค่า 200 ล้านเหรียญบรูไน เมื่อเดือนมกราคม 2544 โดยเน้นกิจกรรมในสาขาการก่อสร้าง การท่องเที่ยว และเทคโนโลยีสารสนเทศ

8. ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจระหว่างไทยและบรูไน

8.1 ความร่วมมือภาครัฐ

8.1.1 คณะกรรมาธิการร่วมว่าด้วยความร่วมมือทวิภาคีระหว่างไทยกับบรูไน (Joint Commission for Bilateral Cooperation Between Thailand and Brunei Darussalam) จัดตั้งขึ้นเมื่อเมื่อวันที่ 27 กันยายน 2542 เพื่อเป็นเวทีสำหรับการหารือถึงคู่ทางความเป็นไปได้ในการขยายความร่วมมือ รวมถึงการแก้ไขปัญหาอุปสรรค ข้อขัดแย้งซึ่งอาจเกิดขึ้น

คณะกรรมาธิการร่วมว่าด้วยความร่วมมือทวิภาคีฯ ได้จัดประชุมครั้งที่ 1 ระหว่างวันที่ 30 - 31 มีนาคม 2546 โดยมี ดร. สุรเกียรติ์ เสถียรไทย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศเป็นหัวหน้าคณะผู้แทนไทย และ เจ้าชาย Mohamed Bolkiah รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศบรูไน ทรงเป็นหัวหน้าคณะผู้แทนบรูไนดารุสซาลาม ที่ประชุมเห็นพ้องให้มีการส่งเสริมความร่วมมือระหว่างกันในสาขาต่างๆ เช่น การส่งเสริมการค้าการลงทุน ความร่วมมือด้านแรงงาน วิชาการ ท่องเที่ยว วัฒนธรรมและข้อมูลข่าวสาร นอกจากนี้ ทั้งสองฝ่ายยังได้หารือเกี่ยวกับสินค้าอาหารฮาลาล อุตสาหกรรม เหล็ก การประมง และการจัดตั้งธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย โดยบรูไนจะจัดส่งคณะทำงานมายังประเทศไทย เพื่อสำรวจความเป็นไปได้ในการลงทุนร่วมในอุตสาหกรรมอาหารฮาลาล และแลกเปลี่ยนประสบการณ์และความเชี่ยวชาญของบรูไนที่เป็นประโยชน์ต่อการจัดตั้งธนาคารอิสลามในประเทศไทย

8.1.2 ความร่วมมือด้านข้อมูลข่าวสาร ในระหว่างการเยือนบรูไนอย่างเป็นทางการของนายกรัฐมนตรีไทย เมื่อวันที่ 16 สิงหาคม 2544 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศไทยและบรูไนได้ร่วมลงนามในบันทึกความเข้าใจว่าด้วยความร่วมมือทวิภาคีด้านสารสนเทศ และการกระจายเสียงและภาพระหว่างไทย-บรูไน (Memorandum of Understanding between the Government of His Majesty the Sultan and Yang Di-Pertuan of Brunei Darussalam and the Government of the Kingdom of Thailand on Cooperation in the Field of Information and Broadcasting) เพื่อส่งเสริมความร่วมมือด้านข้อมูลข่าวสารและประชาสัมพันธ์ การแลกเปลี่ยนรายการวิทยุ โทรทัศน์และสื่อสิ่งพิมพ์ที่มีสาระ ตลอดจนการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารอันจะส่งผลให้เกิดความเข้าใจอันดีระหว่างประชาชนของทั้งสองประเทศ โดยได้มีการประชุมคณะกรรมการร่วมด้านเทคนิคไทย-บรูไน (Joint Technical Committee on Information and Broadcasting) ไปแล้ว 2 ครั้ง ครั้งล่าสุดระหว่างวันที่ 7 - 9 สิงหาคม 2546 ณ กรุงบันดาร์ เสรี เบกาวัน

8.1.3 ความร่วมมือด้านการลงทุน ไทยและบรูไนได้มีการลงนามในบันทึกความเข้าใจ 3 ฉบับ ในวันที่ 27 สิงหาคม 2545 ระหว่างการเสด็จเยือนไทยอย่างเป็นทางการในฐานะพระราชอาคันตุกะของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ ระหว่างวันที่ 26 – 28 สิงหาคม 2545 ได้แก่

- Memorandum of Understanding between the Brunei Investment Agency and the Government Pension Fund of Thailand
- Memorandum of Understanding between the Government of His Majesty the Sultan and Yang di-Pertuan of Brunei Darussalam and Chia Meng Group
- Memorandum of Understanding between the Brunei Investment Agency and the Biz Dimension Co. Ltd.

สืบเนื่องจาก MoU ระหว่าง Brunei Investment Agency (BIA) และ กองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ (กบข.) ทั้งสองฝ่ายได้ร่วมลงนามในสัญญาจัดตั้งกองทุนร่วมลงทุน (Matching Fund) ในชื่อกองทุนไทยทวีทุน (Thailand Prosperity Fund – TPF) เมื่อวันที่ 16 มกราคม 2546 โดยมีวงเงิน 200 ล้านดอลลาร์สหรัฐ และสามารถเพิ่มวงเงินได้ไม่เกิน 500 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ทั้งนี้ กบข. และ BIA ได้ลงทุนในสัดส่วนร้อยละ 33 : 67 ของวงเงินทั้งหมด โดยมีเงินลงทุนประมาณ 66 ล้านดอลลาร์สหรัฐ และ 134 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ตามลำดับ

กองทุนทวีไทยมีระยะเวลาลงทุน 8 ปี และต่ออายุได้อีก 2 ปี มีวัตถุประสงค์เพื่อลงทุนทั้งในและนอกตลาดหลักทรัพย์ โดยเฉพาะหลักทรัพย์จดทะเบียนในตลาด และหลักทรัพย์ที่เสนอขายแบบเฉพาะเจาะจง (Private Placement) โดยกองทุนได้แต่งตั้งบริษัทหลักทรัพย์จัดการกองทุนรวม ING (ประเทศไทย) ให้เป็นผู้จัดการกองทุน

นอกจากนี้ BIA และ กบข. ยังได้ร่วมลงทุน (Joint Venture) จัดตั้งบริษัท Thai Prosperity Advisory Company Limited (TPA) เพื่อเป็นบริษัทที่ปรึกษาทางเทคนิคให้กับกองทุนไทยทวีทุน โดย กบข. และ BIA มีสัดส่วนการลงทุนร้อยละ 59 : 41 ตามลำดับ ทั้งนี้ กองทุนไทยทวีไทยได้เปิดดำเนินการอย่างเป็นทางการเมื่อวันที่ 18 มีนาคม 2546 และได้ร่วมทุนกับธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย³ โดยถือหุ้นร้อยละ 15 เป็นเงินประมาณ 2.5 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (และธนาคารอิสลามแห่งบรูไน หรือ Islamic Bank of Brunei Berhad : IBB ถือหุ้นอีกร้อยละ 15) และร่วมทุนกับบริษัท ควอลิตี้เฮาส์ จำกัด (มหาชน) เป็นเงินประมาณ 19 ล้านดอลลาร์สหรัฐ รวมมูลค่าการลงทุนของกองทุน 21.5 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ปัจจุบัน กองทุนอยู่ระหว่างจัดหาบริษัทอื่นๆเพื่อเข้าลงทุนเพิ่มเติม

8.1.4 ความร่วมมือด้านการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการบรูไนได้ลงนามบันทึกความเข้าใจ (MOU) กับมหาวิทยาลัยอิสลามยะลา และมหาวิทยาลัยอื่นๆในภาคใต้ของไทย อาทิ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ร่วมมือกับมหาวิทยาลัยบรูไนดารุสซาลาม (University Brunei Darussalam - UBD) เกี่ยวกับวิธีการสอนภาษาอังกฤษ และภาษาไทยให้นักศึกษา และการทำวิจัยร่วมในสาขา bio-diversity and agro-technology for food security นอกจากนี้ สนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนนักศึกษาจากสองประเทศรวมทั้งให้นักศึกษาจาก UBD เดินทางเยี่ยมโรงเรียนในจังหวัดเชียงใหม่

³ ธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย มีแนวคิดในการจัดตั้งมาจากการที่รัฐบาลไทยได้ลงนามในโครงการร่วมพัฒนาเศรษฐกิจสามฝ่ายระหว่างอินโดนีเซีย มาเลเซีย ไทย (IMT-GT) เพื่อเป็นช่องทางทางการเงินสำหรับชาวไทยมุสลิมในพื้นที่ จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๔๕ ภายใต้งานกำกับดูแลของกระทรวงการคลัง มีสำนักงานใหญ่ที่คลองตัน และเปิดบริการสาขาคลองตันขึ้นเป็นสาขาแรก เมื่อวันที่ ๑๒ มิถุนายน ๒๕๔๖ หลังจากนั้นเปิดให้บริการ อีก ๕ สาขา ในปีเดียวกัน คือ สาขาทุ่งครุ สตุล ปัตตานี ยะลา นราธิวาส ปี ๒๕๔๗ เปิดให้บริการ ๒ สาขา คือ สาขาหาดใหญ่ และสาทร ในปี ๒๕๔๘ ได้เปิดสาขากระบี่ เป็นสาขาล่าสุด รวมทั้งสิ้น ๙ สาขา

8.2 ความร่วมมือภาคเอกชน

8.2.1 ภาคเอกชนของทั้งสองฝ่ายจะหารือเกี่ยวกับการจัดตั้งสถานักธุรกิจไทย-บรูไน และสถานักธุรกิจ บรูไน-ไทย เพื่อเป็นช่องทางในการประสานงานต่างๆ

8.2.2 ภาคเอกชนไทย โดยบริษัทเจริญโภคภัณฑ์วิศวกรรม ได้เริ่มให้ความร่วมมือด้านการผลิตข้าวกับบรูไน โดยอยู่ระหว่างการเจรจากับรัฐบาลบรูไนในการสร้างโรงงานผลิตข้าว (Rice Processing Plant) ครบวงจร ซึ่งคาดว่า โครงการก่อสร้างจะแล้วเสร็จภายในกลางปี 2553 ซึ่งหากภาครัฐสามารถเพิ่มความร่วมมือด้านการเกษตรกับบรูไน ก็ น่าจะเป็นการรักษา และขยายตลาดสินค้าเกษตร ตลอดจนส่งเสริมเกษตรกรรมเชิงพาณิชย์ของไทยในบรูไน รวมทั้ง เพื่อเพิ่มโอกาสในการส่งออกไปประเทศที่สามด้วย

9. การค้าระหว่างไทย - บรูไน

1) **การค้ารวม** การค้าระหว่างไทยกับบรูไนในแต่ละปีขยายตัวไม่มากนัก โดยไทยเป็นคู่ค้าอันดับที่ 5 ของ บรูไน ในขณะที่บรูไนเป็นคู่ค้าอันดับสุดท้ายคือที่ 9 ของไทยในอาเซียน และเป็นคู่ค้าอันดับที่ 72 ของโลก การค้า ของไทยกับบรูไน ในระยะ 3 ปีที่ผ่านมา (2551-2553) มีมูลค่าเฉลี่ยปีละ 221.62 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ สำหรับ 5 เดือน แรกของปี 2554 (ม.ค.-พ.ค.) การค้ารวมมีมูลค่า 164.25 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ เพิ่มขึ้นร้อยละ 265.77 โดยไทยเป็น ฝ่ายเสียเปรียบดุลการค้ามูลค่า -60.18 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ

2) **การส่งออก** บรูไนเป็นตลาดส่งออกอันดับที่ 9 ของไทยในอาเซียน และเป็นตลาดส่งออกอันดับที่ 80 ของ ไทยกับโลก ในระยะ 3 ปีที่ผ่านมา (2551-2553) การส่งออกของไทยไปบรูไนมีมูลค่าเฉลี่ยปีละ 123.25 ล้านดอลลาร์ สหรัฐฯ สำหรับ 5 เดือนแรกของปี 2554 (ม.ค.-พ.ค.) การส่งออกมีมูลค่า 52.04 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ เพิ่มขึ้นร้อยละ 20.42

สินค้าส่งออกของไทยที่สำคัญ 10 อันดับแรก ได้แก่ รถยนต์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ ข้าว น้ำตาลทราย ผลิตภัณฑ์ยาง เครื่องจักรกลและส่วนประกอบ ปูนซีเมนต์ เครื่องนุ่งห่ม หม้อแปลงไฟฟ้าและส่วนประกอบ อัญมณี และเครื่องประดับ กระดาษและผลิตภัณฑ์ เป็นต้น

3) **การนำเข้า** บรูไนเป็นตลาดนำเข้าอันดับที่ 9 ของไทยในอาเซียน และเป็นตลาดนำเข้าอันดับที่ 58 ของ ไทยกับโลก ในระยะ 3 ปีที่ผ่านมา (2551-2553) การนำเข้าของไทยจากบรูไนมีมูลค่าเฉลี่ยปีละ 98.37 ล้านดอลลาร์ สหรัฐฯ สำหรับ 5 เดือนแรกของปี 2553 (ม.ค.-พ.ค.) การนำเข้ามีมูลค่า 112.21 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ลดลงร้อยละ 6,522

สินค้านำเข้าของไทยที่สำคัญ 10 อันดับแรก ได้แก่ น้ำมันดิบ เคมีภัณฑ์ เครื่องจักรไฟฟ้าและส่วนประกอบ เครื่องมือเครื่องใช้เกี่ยวกับวิทยาศาสตร์และการแพทย์ ลวดสายเคเบิล เครื่องจักรกลและส่วนประกอบ เครื่อง คอมพิวเตอร์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ สัตว์และผลิตภัณฑ์จากสัตว์ ผลิตภัณฑ์โลหะ และผลิตภัณฑ์สิ่งทออื่นๆ เป็นต้น

10. ปัญหาและอุปสรรคทางการค้าของไทย

1) แม้ประชากรของบรูไนจะมีกำลังซื้อสูง แต่ตลาดก็มีขอบเขตจำกัดและกระบวนการสั่งซื้อสินค้าของ บรูไนมีขั้นตอนในการสั่งซื้อมากมาย โดยเฉพาะบริษัทขนาดใหญ่ที่มีชาวสิงคโปร์ร่วมลงทุนนั้น การนำเข้าจะขึ้นอยู่กับนักธุรกิจของสิงคโปร์เป็นสำคัญ

2) การขนส่งสินค้าไปบรูไนมีปัญหาเนื่องจากเรือที่ทำการส่งออกไปนั้นมีสินค้าบรรทุกกลับน้อย เพราะสินค้าที่ไทยนำเข้าส่วนใหญ่เป็นน้ำมันดิบซึ่งต้องใช้เรือบรรทุกเฉพาะ และในการส่งสินค้าออกไปนั้นมีจำนวน

สินค้าไม่มากจึงทำให้ต้องไปขนถ่ายที่สิงคโปร์ก่อนทำให้เพิ่มต้นทุนในการใช้จ่ายและเสียเวลามากขึ้น ยกเว้นข้าวที่ส่งได้โดยตรงแต่ก็ไม่มากครั้งนักในแต่ละปีและไม่มีความแน่นอน

11. โอกาสและช่องทางขยายการค้าการลงทุน

1) ความร่วมมือทางเศรษฐกิจการค้าระหว่างไทยกับบรูไนในปัจจุบันยังมีไม่มากนัก เมื่อเทียบกับประเทศสมาชิกอาเซียนอื่นๆ โดยบรูไนเป็นคู่ค้าอันดับสุดท้ายในอาเซียน แต่อย่างไรก็ดี การที่บรูไนได้โครงสร้างทางเศรษฐกิจให้มีความหลากหลาย โดยเน้นการเกษตรและการท่องเที่ยว ซึ่งเป็นสาขาที่ไทยมีความเชี่ยวชาญ จะเป็นโอกาสให้ไทยสามารถเพิ่มพูนความร่วมมือด้านการเกษตรกับบรูไน เพื่อเป็นการรักษาและขยายตลาดสินค้าเกษตรตลอดจนส่งเสริมเกษตรกรรมเชิงพาณิชย์ของไทยในบรูไน

2) สินค้าอาหารประเภทเนื้อสัตว์ที่นำเข้าบรูไนต้องเป็นสินค้าฮาลาลเท่านั้น จึงเป็นโอกาสที่จะขยายฐานการค้าไปยังบรูไน เนื่องจากไทยมีศักยภาพด้านวัตถุดิบและมีอุตสาหกรรมการผลิตอาหารที่แข็งแกร่งซึ่งได้รับการยอมรับอย่างกว้างขวางในตลาดโลกในด้านคุณภาพมาตรฐาน นอกจากนี้ บรูไนมีนโยบายส่งเสริมการเป็นศูนย์กลางอาหารฮาลาลในภูมิภาค จึงเพิ่มโอกาสในการส่งออกไปประเทศที่สามด้วย

กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ
สำนักอาเซียน
มกราคม 2555